

cis trimetris. *Cyrus Theodorus* in Epigrammatibus, quibus omnia utriusque Testamenti capita felicissime comprehendit; & alii, quorum ætatem & Scripta *Vossius* libro jam allegato, & qui hunc secutus est, *Gallus, Dominus de le Ferre*, in libello Gallico de vitis poetarum Græcorum, Lutetiæ Parisiorum anno 1665. publicato, recensuerunt.

CAP. II.

De Historicis Græcis.

§. 1.

Magnus est Græcorum historicorum numerus, quem apud *Gerb. Job. Vossium*, eorum vitas & libros recensentem, legas. Nos præcipuos tantum allegabimus, qui ob culturam Græcæ lingvæ & comparandam rerum civilium & ecclesiasticarum peritiam, evolvi præcipue merentur.

§. 2.

Primus & antiquissimus, qui hodie extant,

extant, historicus inter Græcos est *Herodotus*, qui *Darii Hystaspidae*, *Xerxis* & *Artaxerxis* temporibus floruit, ac novem libros *Musarum* nominibus distinctos composuit. Dictioni, qua utitur, inest, ut *Dio* loquitur, ἀνείμενον καὶ τὸ γλυκὺ τῆς ἐπαγγελίας, h. e. remissa & dulcis oratio. Quam ob causam *Athenæo* l. III. audit, μελίγητος h. e. mellifluus. Typis excusus est *Francofurti* anno 1608. & *Londini* 1679.

S. 3.

Herodotum excipit *Thucydides*, qui bello *Peloponnesiaco* interfuit, ac *Herodoti* exemplo excitatus, animum ad scribendum historiam istius belli adplicuit. Hic, *Ciceronis* libr. II. de *Oratore* sententia, omnes dicendi artificio facile vincit: ut verborum prope numerum sententiarum numero consequatur: ita porro verbis aptus, & pressus, ut nescias, utrum res oratione, an verba sententiis illustrentur. Deinde

de cum illum Herodoto comparat; hunc ait, sedati instar amnis labi; Thucydidem vero incitatiorem ferri, & de bellicis rebus canere etiam quodammodo bellicum. Non dissimile est *Fab. Quintiliani l. X. c. i.* de eodem iudicium. Paulo tamen obscurior videtur, quia, ut apud Latinos *Cornelius Tacitus*, subtilis, acutus, brevis & ob crebras sententias præfractior.

S. 4.

Ducem belli, sed historicum sequitur proxime dux belli, philosophus & historicus insignis, *Xenophon*, Grylli filius. Qui cum Cyro, bello ei, quod cum fratre Artaxerxe Mnemone gessit, interfuit, ac decem millia hominum in bello rexit. Quod ex libro ejus, qui *Κύρου ἀνάβασις* nuncupatur, intelligere est. In libro *ἑλληνικῶν* continuat Thucydidis de rebus Græcorum historiam. Scripsit etiam *Κύρου παρδείαν*, quam *Cicero* in *Bruto*, *Cyrivitam*

tam & disciplinam vocat; in qua ideam boni principis delineat. Ut gratiam rependeret Lacedæmoniis, qui ipsum receperant exulem, commentariolum de *Republ. Lacedæmoniorum* composuit. Ob styli puritatem, bonitatem ac elegantiam, Julio Cæsari comparatur; nisi quod Cæsar aliquando gravior, hic vero suavior sit. Ideo *Cicero in Oratore* ait, sermonem ejus esse melle dulciorem, Musasque ore ejus locutas esse. Et apud *Laërtium*, in *vita Xenophontis*, Musa Attica vocatur. *Dio Chrysostomus* orat. de dicendi exercitio, ad eum lectitandum serio adhortatur, inprimis Civilis prudentiæ studiosos.

S. 5.

Xenophonti subjungimus *Polybium Megapolitanum*, ἀνέρα πολυμαθῆν, Scipioni Africano familiarem. Qui cum tempore Ptolomæi Philometoris inprimis floruisse, & deinde Romanum venisset, Cornelius Scipio Africanus

H 6

eundem

eundem secum in Africam duxit, ejus consilio subinde usus. Hic Historiam καθολικὴν h. e. universalem scribere aggressus, duos εἰσαγωγικὰς præmittit: quibus tempora, a Roma per Gallos, Brenno duce, capta percurrit, cæteris libris XXXVIII. ex quibus quinque primi tantum integri ad nos pervenerunt, gesta annorum LIII. complexus est. In stylo ejus Dionysius Halicarnassensis incuriam minusque accuratam verborum comprehensionem notat. At vero id τῶ ἕτας ἱεσπεδασμένω ἄνδρι, ut *Strabo* loquitur, condonandum; quippe cui sufficit, τὸ ἔμπρακτον, καὶ τὸ ἀληθὲς τῶν ἐννοιῶν expressisse. Quare *Is. Casaubonus* in præfatione & notis, nec non *Bæclerus* ob civilem prudentiam magis, quam dictionis elegantiam, legendum esse censent. Prodiit Hanovix 1619. & Amstelodami ex recensione Clariss. Jac. Gronovii 1670,

§. 6.

Diodorus Siculus sequitur, qui *Julii Cæsaris & Augusti* ævo vixit, βιβλιοθήκην ἰσορικήν, sive, ut *Aristophanis Scholiastes* interpretatur, τῶν ἰσορῶν βιβλιοθήκην scripsit, quæ historiam universalem complecti voluit. Sed de libris ejus quadraginta supersunt tantum quindecim, & pauca apud *Photium* excerpta. *Bodinus* quidem stylium ejus arrodit; verum *Photius* in μεροβίβλω, cap. LXX. rectius censet, eum usum esse φερέσει σαφέι τε, καὶ αἰόμψω, καὶ ἰσορῆα μάλιστα περεπέση, h. e. *dictione perspicua, nec nimium ornata, sed historiae maxime convenienti.* Opera *Diodori Rhodomannus* Hanovix 1604. publicavit.

§. 7.

Eodem *Augusti* ævo floruit *Dionysius Halicarnassensis*: Qui ἀρχαιολογίαν Ῥωμαϊκὴν, h. e. *Antiquitatum Romanarum historiam* composuit, viginti libris constantem; de quibus hodie

H 7 — quinqu-

quindecim extant. *Scaliger* in *Animadversionibus Eusebianis*, in eo laudat ἀνεύθειαν in temporum annotatione, quæ *Livium* superat. *Photius* styllum ejus vocat καυνοπερεπῆ, h. e. decoram habentem novitatem: item tribuit τὸ κομψὸν ἔ̄ λόγῳ h. e. elegantiam orationis.

§. 8.

Strabo, Cnossio, urbe Cretensi, oriundus, tempore *Tiberii* floruit & libros Geographico-historicos elaboravit doctissimos, a *Casaubono* emendate editos. Qui ad veterum historiam intelligendam adprime faciunt. Dictione, quæ in *Geographia* laudata utitur, satis pura & tanto historico digna est. Huic jungimus *Ptolomæum*, cujus *Geographia* cum tabulis *Mercatoris Francofurti* 1618. impressa est.

§. 9.

Post gentiles historicos jam recensitos, & quidem excellentiores jam memoratos, hic inseri meretur *Flavius Josephus*,

sephus, Matthathiaë filius, ex Hasmonæorum sive Maccabæorum stirpe ortus. Hic VII. libros de B. Judaico & XX. libros *Antiquitat. Jud.* nec non libros II. contra *Apionem*, judaicam gentem vituperantem, composuit. *Hieronymus*, libello ad Eustachium de custodia virginitatis, Græcum Livium nominat. Nam censente *Photio cap. 47.* stylus ejus candidus, purus, elegans ac jucundus, & in concionibus etiam disertus est.

§. IO.

Succedat *Plutarchus Cheronensis*, natione Bœotus, sub Cæsare Claudio natus, sed sub Domitiano inclarescens, & qui a Trajano dignitate ornatus fuit consulari, vir undiqvaque doctissimus, philosophus, orator & historicus inter gentiles summus. Hinc *Eunapio in præfat. de Vitis Sophistarum* θεσπέσιος divinus, & τῆς φιλοσοφίας ἀπάσης Ἀφροδίτη καὶ λύρα, totius *Philosophiæ Venus ac Lyra.* Dictio ejus

ius quidem gravis, sed duriuscula; Propter multijugam tamen scientiam, præ omnibus legendus est Philologis. Opera ejus ex recensione Xylandri Francof. 1618. excusa prostant.

§. II.

Claudius Ælianus, licet in Italia natus, ita tamen Attice loquebatur, quam Attici Athenis, teste Philostrato. Quare *Μελίγλωσσος* vel *μελίφθογος* apud *Suidam* dicitur. Vixit Romæ Adriani Imperat. ætate. Præter *Tactica*, libros XVII. de *Animalibus*, & libros XIV. *ποικίλας ἱστορίας*, *varias historias* continentes scripsit. Stylus ejus in libris de *Animalibus* elegantior, quam in libris *ποικίλης ἱστορίας*. Quapropter suspicari licebit, extremam ab ipso manum operi non fuisse admotam.

§. 12.

Antonini Pii tempore *Appianus Alexandrinus* floruit. Qui *Historiam Romanam*, libris XXIV. complexus est.

est. Librorum divisionem & argumenta in præfatione, & Photius in *Bibliotheca* recenset. Hodie ex vasto opere supersunt *Punica*, *Syriaca*, *Parthica*, *Mithridatica*, *Iberica*, *Annibalica*, *illyrica*, de bellis civilibus libri V. & Celticorum fragmentum. Stylus, Photio judicante, est ἀπέριττον καὶ ἰχνός, h. e. minime redundans, sed tenuis. Multum Polybio & Plutarcho eum debere, viri docti observarunt. Typis Stephani Parisiis, anno 1592. & Amstelodami cum emendatione Alex. Tollii, 1670. impressus.

§. 13.

Diogenes Laërtius, qui vel sub Antoino Pio, vel paullo post vixit, X. libros de *vitis Philosophorum* composuit utilissimos; quippe ex quibus veterum Philosophorum sententias ac sectas cognoscere licet. Menagius, Gallus doctissimus, illos insigni commentario illustravit.

§. 14.

§. 14.

Sub M. Antonino Philosopho vixit *Polienus*, scriptor elegans ac argutus, qui octo libros *de prestantium ducum stratagematibus* composuit. Quos *Is. Casaubonus* primus Græce edit.

§. 15.

Hac ætate *Pausanias* quoque floruit. Qui X. libros *de Græciâ & ejus antiquitatibus* composuit historiæ legendæ utiles. Stylus quidem ejus languidior est, res tamen, quas describit, lectu oppido dignæ sunt. Typis Hanoviæ 1613. impressus fuit.

§. 16.

Non omittendus est *Athenæus Naucratica*, Grammaticus & Polyhistor maximus. Qui *Commodo & Pertinace* imperantibus, claruit, ac libros XII. *Δειπνοσοφιστών* elaboravit: qui philologiæ studiosis maxime, si Casauboni jungantur animadversiones, perutiles sententur. Commelinus illum anno 1598. edi-

edidit. Prodiit etiam Lugduni anno
1612.

§. 17.

Σύγγρον Athenæo fuit *Lucianus Samosatensis*. Qui licet Epicuræ sectæ addictus ac irrisor Deorum hominumque extiterit; utilem tamen librum composuit, πῶς δὲ ἰσορίαν συγγράφειν; item, *historiam de Dea Syria, de vita Demonactis, de Casaribus & alia*. Dictione ejus pura & satis elegans habetur. Quare propter linguæ Græcæ puritatem vulgo commendari solet. Nuper cum notis variorum in Belgio prodiit; cum ante Salmurii 1619. publicatus esset.

§. 18.

Philostratus, jussu Julix τῆς βασιλίδος, h. e. uxoris Severi Augusti, Apolloniæ Tyanaei, qui famosus impostor ac Magus fuit, vitam elucubravit. *Eunapius* ait, hunc opus suum debuisse inscribere potius θεῶν εἰς ἀνθρώπους ἐπιδημίαν, quam Ἀπολλωνίῳ βίον. Stylo gaudet

gaudet svavi, perspicuo & eleganti. *V. Photii Biblioth. Sect. XLV.* Prodiit Parisiis 1608.

S. 19.

Dio Cassius Coccejanus Historiam Romanam LXXX, libris complexus, de quibus XXXIV. interiere, extantibus adhuc tantum XXV. qui incipiunt a Luculli gestis, ac desinunt in morte Claudii Cæsaris. Qui inde seqvebantur, etiam desiderantur. *Johannes Xiphelinus* tamen eorum ἐκλογὰς seu excerpta nobis servavit. *Photio* in *Biblioth. Sect. LXXI.* judice, stylus ejus grandis est, quippe qui in concionibus Thucydidem æmulari voluit. Typis Hanov. anno 1606. impressus fuit.

S. 20.

Eodem tempore Alexandri Mammeæ filii *Herodianus* floruit: Qui stylo eleganti, perspicuo ac tali plane, qualis historicum decet, octo libros historiarum condidit, exorsus ab

exces-

excessu M. Aurelii Antonini Philosophi.

§. 21.

Porphyrius, cujus vitam *Eunapius* descripsit, quidem inter Sophistas celebris est; sed tamen etiam locum inter historicos meretur; Quia Philosophorum vitas, teste *Cyrillo Alexandrino*, libr. 1. contra *Julianum*, scripsit. Extat adhuc vita *Pythagoræ*, quam sub nomine *Malchi* primum *Rittershusius* edidit. Quia Syrorum lingua *Porphyrius* dicebatur *Malchus*: πορφύρα enim regibus propria erat, inde proles regia πορφύραγεννητο dicebantur. Hunc *Porphyrium* primitus Christianum fuisse, sed postea religione hac deserta, paganum factum esse, *Augustinus* innuit. Stylo utitur Sophistis illo tempore usitato.

§. 22.

Inter Christianos historicos Græcos *Eusebius Pamphili* (ita ob amicitiam *Pamphili* martyris dictus) *Cæsareæ Palæsti-*

Iæstinae episcopus, vir ὁ πολυμαθῆς καὶ πολυίστορ: Qui Chronica a condito mundo, ad annum Christi CCCXXVI. scripsit: item XX. libros ἀποδείξεως εὐαγγελικῆς, de quibus hodie X. tantum supersunt. In libris παρασκευαστικῆς ostendit origines historiæ philosophicæ. Sed *historia Ecclesiastica libris X. constans, & libri IV. de vita Constantini M.* quibus Xenophontem in Cyropædia sua imitari voluit, maxime huc spectant, & a studiosis Theologiæ evolvi merentur cum Valesii Annotati-
onibus.

S. 23.

Eusebio subjungimus *Socratem Scholasticum*, qui historiam Ecclesiasticam Eusebii ad Theodosii Minoris tempora, septem libris continuavit, stylo usus non admodum splendido. Meliori dictione *Hermias Sozomenus, Salaminus Scholasticus* novem libros hist. eccl. adornavit. *Theodoretus*, Episcopus Cyrii eisdem temporibus historiam Eccle-

Ecclesiasticam condidit, de qua supersunt quinque libri. Stylum ejus *Photius*, *cod. XXI.* historiæ magis convenire judicat, quam istum, quo vel *Socrates*, vel *Hermias Sozomenus*, vel etiam *Evagrius Ponticus*, usi sunt.

§. 24.

Theodosii junioris tempore etiam *Zosimus*, comes & exadvocatus fisci vixit, qui VI. libros historiæ Romanæ reliquit, scriptor Christianis infestus. Dictione ejus, *Photio* iudice, brevis, perspicua, pura & sœvis est.

§. 25.

Olympiodorus, qui historiæ suarum libros Theodosio juniore dicavit, stylo, commentariis, non historiæ convenienti, usus. Quare & ipse libros suos ὑλην, sive *sylvam* aut historiæ materiam dixit. *Photius* excerpta ex commentariis illius exhibet. Fuerunt sequentibus temporibus & alii clari Græci scriptores, ut *Hesychius*, *Illustris Milesius*,

sus, *Procopius*, rhetor & historicus sub Justiniano celebris; *Agathias Scholasticus* dictus; *Evagrius Scholasticus* historię Ecclesiasticę scriptor non impositus, aliique, qui res Byzantinas descripsere. Hos præter Vossium, *Vir Cl. Martinus Hanckius* peculiari libro, *de Byzantinarum rerum scriptoribus* recenset. Nos, cum stylus horum, barbarie ingruente, quodammodo inquirari cœpit, nolimus heic illos longa serie adducere; cum nominati jam auctores ad excolendas Philologiam & historiam Græcam sufficere queant juveni, si *Jo. Meursii* libros de variis Græcorum rebus editos simul consulat. *Historie Romane Scriptores Græci minores* Francofurti in fol. 1590. impressi sunt.